

Fietsbare stad, ville cyclable, cycling city

De vijf prioriteiten voor fietsers in Brussel door EUCG, Fietsersbond en GRACIQ

Mobiliteit in Brussel wordt trager en trager. De wegen staan vol files. Het openbaar vervoer is bijna volledig verzadigd. Brussel zal ook flink groeien in de komende tien jaar. De nood aan mobiliteit blijft stijgen. Gelukkig is fietsen leuk, vlug en betaalbaar.

Als 20% van alle verplaatsingen met de fiets gebeurt - een doelstelling van het Iris 2 plan - zal de mobiliteit voor iedereen verbeteren. Het aantal auto's op de weg vermindert en er komen plaatsen vrij op het openbaar vervoer. Dit is essentieel om de levenskwaliteit in Brussel te verbeteren. Maar meer actie is nodig om van Brussel een echte fietsstad te maken. Daarom presenteren wij onze vijf prioriteiten.

1. Betere luchtkwaliteit

Iedereen die in Brussel woont en/of werkt heeft last van de slechte luchtkwaliteit. De luchtkwaliteitsnormen worden elk jaar overschreden. De slechte lucht vermindert onze levensverwachting en verhoogt de kans op luchtwegenaandoeningen. Tijdens pollutiepieken wordt sporten in open lucht afgeraden. Natuurlijk maakt de slechte lucht mensen ook minder bereid om te fietsen. Het zet mensen ook aan om uit de stad weg te trekken, wat het dan weer moeilijker maakt om naar werk te fietsen en op die manier het fileprobleem versterkt.

2. Betere verkeersveiligheid

Het verkeer in Brussel is stresserend. Veel straten en kruispunten zijn slecht ontworpen en/of slecht onderhouden. De verkeersregels worden op een vrij willekeurige manier gehandhaafd. Het hoofddoel lijkt ervoor zorgen dat auto's blijven rijden en niet het creëren van een veilige en aantrekkelijke omgeving om in te wonen, te werken en te recreëren. Zorgen dat mensen te voet, op de fiets of met het openbaar vervoer op een veilige manier van a naar b kunnen geraken, lijkt bijzaak.

3. Een efficiënt parkeerbeleid voor auto's en fietsers

Vandaag verspillen veel te veel chauffeurs tijd en energie in het zoeken naar parking. Dit leidt tot meer vervuiling en files. Wagens moeten hoofdzakelijk naar ondergrondse parkeergarages geleid worden en er is nood aan duidelijke informatie over de beschikbare plaatsen.

Het fietsparkeeraanbod is op vele populaire bestemmingen nog steeds onvoldoende ontwikkeld en niet veilig genoeg. Ook in wijken waar mensen

hun fiets niet binnen kunnen zetten is het fietsparkeeraanbod ondermaats. Zonder genoeg veilige en gevarieerde fietsparkings zal het fietsgebruik nooit snel genoeg stijgen.

4. Betere fietsinfrastructuur

De fietsroutes die in 1995 op kaart werden gezet zijn nog altijd ver van uitgevoerd. Veel fietspaden en stroken zijn op een dergelijke manier ontworpen en onderhouden dat fietsen er onaangenaam en onveilig is. Deze routes afwerken en onderhouden moet topprioriteit zijn. Andere fietsvriendelijke infrastructuur zoals zones 30, woonerven en fietsstraten moeten meer aangelegd worden.

5. Minder fietsdiefstal

Veel fietsen worden gestolen in Brussel. Dat is voor velen een van de grootste redenen om te stoppen met fietsen. Om dit aan te pakken is een geïntegreerd plan nodig met acties van de politie, justitie, de creatie van een centraal depot en een efficiënt registratiesysteem en beter besef van hoe je een fiets kan vastmaken met een goed slot.

Mogelijke acties die deze vijf prioriteiten ondersteunen

We sommen mogelijke acties op die de vijf bovenvermelde prioriteiten kunnen ondersteunen. De acties kunnen onderzocht en toegepast worden door alle beleidsniveaus in Brussel en België. De lijst is bewust niet gelimiteerd tot onderwerpen die tot de expliciete en exclusieve bevoegdheden van het Brussels gewest en de 19 gemeenten behoren.

Om fietsers succesvol te ondersteunen, moeten alle relevante politieke niveaus en autoriteiten actie ondernemen op een gecoördineerde manier. De prioriteiten hierboven en de acties hieronder zijn bedoeld om een meer geïntegreerd en gecoördineerd beleid te stimuleren om zo het mobiliteitsprobleem in Brussel aan te pakken en het ongelooflijke potentieel van fietsen te benutten.

1. Betere luchtkwaliteit

Maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren moeten, waar mogelijk, het principe dat de vervuiler betaalt respecteren.

Mogelijke acties om luchtkwaliteit te verbeteren:

- Creëer meer zones exclusief voor voetgangers en fietsers, zoals winkelstraten en pleinen.
- Creëer lage-emissiezones waar de meest vervuilende auto's (dieselwagens met geen of een slechte roetfilter) geweerd worden. Op dagen met een pollutiepiek zou dit het hele stedelijk gebied beslaan, de rest van het jaar alleen het centrum (zie het Duitse systeem met gekleurde stippen).
- Verminder doorgaand verkeer in Brussel (zoals in het regionaal ontwikkelingsplan staat). Dat kan m.b.v. een lussensysteem zoals in Straatsburg en vele Nederlandse steden.
- Verminder het aantal rijvakken op de stadsautostrades en grote invalswegen, zoals de Beliardstraat, Wetstraat, de kleine en binnenring.
- Verminder vrachtverkeer in Brussel. Bijvoorbeeld, door de toegang tot bepaalde wegen te limiteren en logistieke centra op te zetten waar goederen op kleinere voertuigen kunnen overgezet worden voor plaatselijke distributie.
- Verminder het aantal bromfietsen, vooral die met een tweetaktmotor.
- Introduceer filebelasting.
- Verminder files door de parkeerkosten te verhogen, vooral in het centrum.
- Breng de fiscaliteit voor bedrijfswagens en voor tankkaarten enerzijds en de loonfiscaliteit anderzijds in evenwicht zodat het voor de werkgevers niet langer voordeliger is om een werknemer uit te betalen met een bedrijfswagen en brandstof.
- Verminder het fiscaal voordeel van dieselwagens in vergelijking met andere wagens.

- Heroverweeg de nood om de ring uit te breiden. Werk met maatregelen die de vraag naar automobilititeit aanpakken en de luchtkwaliteit verhogen.
- Zorg ervoor dat alle bussen in Brussel weinig vervuילend zijn.
- Zorg ervoor dat alle Brusselse taxi's weinig vervuילend zijn.
- Het ondersteunen van een verschuiving van het autorijden naar het fietsen zal deze prioriteit ook helpen.
- Stimuleer een betere isolatie en een efficiëntere verwarming van de Brusselse gebouwen.

2. Betere verkeersveiligheid

Mogelijke acties om verkeersveiligheid te verhogen:

- Zorg dat de handhaving van de verkeersregels maximaal bijdraagt aan het verbeteren van de verkeersveiligheid, inclusief snelheidsovertredingen.
- Pas het wegontwerp aan aan de snelheidslimiet (vooral als die limiet veranderd is), de hiërarchie van een straat en de noden van actieve weggebruikers.
- Verhoog de pakkans van inbreuken op de verkeersregels die het meeste risico creëren: te snel rijden, door een rood licht rijden, parkeren op voetpaden of fietspaden.
- Creëer een rijbewijs met een puntensysteem (zoals in de meeste buurlanden).
- Verbeter het ontwerp en het onderhoud van de straten op een manier die rekening houdt met de noden van actieve weggebruikers.
- Verbeter straatschoonmaak, inclusief bladeren en sneeuw op fietspaden.
- Introduceer een intelligente snelheidsbegrenzer die er voor zorgt dat auto's de snelheidslimiet niet kunnen overschrijden.
- Promoot het gebruik van jurken bij vrachtwagens om het aantal gewonden en doden bij ongevallen te verminderen.

3. Een efficiënt parkeerbeleid voor auto's en fietsers

Mogelijke acties om een efficiënt parkeerbeleid te ondersteunen:

- Een systeem van concentrische cirkels voor parkeerkosten: hoog in het centrum en minder hoog aan de rand. Het parkeerplan dat het Brussels Gewest ontwikkelt, zou een stap in de goede richting moeten zijn.
- De parkeerkaart voor bewoners zou niet gratis moeten zijn, maar het voorbeeld moeten volgen van vele andere grote Europese steden.
- Creëer een parkeerroute met duidelijke informatie over beschikbare parkeerplaatsen in Brussel.
- Parkeergarages met lange(re) openingsuren voor mensen die van concerten, restaurants of het nachtleven willen genieten.
- Meer stevig en veilig fietsparkeeraanbod (rekken, kluisen en kooien) in zichtbare plaatsen in heel Brussel.
- Installeer beveiligde of bemane fietsparkeerplaatsen op alle populaire bestemmingen. Deze zouden idealiter gratis moeten zijn.

- Een simpel Brussel-breed systeem om een aanvraag in te dienen voor een fietsparkeerplaats dicht bij huis, vooral in wijken waar de flats en huizen geen plaats hebben voor fietsen.
- Verder ontwikkelen van het Villo-netwerk.

4. Betere fietsinfrastructuur

- Zorg dat alle grote wegen een apart fietspad hebben van hoge kwaliteit.
- Zorg dat alle fietsroutes compleet afgewerkt worden en goed gesignaleerd zijn.
- Zorg dat alle fietsinfrastructuur voldoet aan de richtlijnen van het Vademecum Fiets in het Brussels Gewest, met boetes voor overtredingen.
- Bouw fietspaden en voetpaden die veilig en makkelijk te onderhouden zijn (d.w.z. vermijd het gebruik van kasseien en haal ze weg waar mogelijk).
- Creëer een centraal meldpunt (ook online) voor problemen in het Brussels Gewest met het onderhoud van fietsroutes, fietspaden en straten in het algemeen (ongeachte welke administratie verantwoordelijk is voor dat (stukje) straat).
- Creëer fietsroutes die aansluiten bij de routes in de omliggende provincies: vélo/FietsGEN.
- Creëer connecties met het fietsknooppuntennetwerk.

5. Verminder fietsdiefstal

Fietsdiefstal is niet een prioriteit voor de Brusselse politie of het gerecht. Om diefstal te verminderen is een geïntegreerd plan nodig dat alle fronten van dit probleem aanpakt. Het Londense Cycle Security Plan stelt de volgende maatregelen voor: handhaving, sensibilisering, omgeving, engagement en evaluatie.

In Brussel worden een aantal acties ondernomen op vlak van sensibilisering en engagement. Acties op vlak van handhaving, omgeving en evaluatie zijn bijna volledig afwezig. Om echt vooruitgang te boeken op dit terrein, moet fietsdiefstal onderzocht en veroordeeld worden, meer veilige fietsparkings geplaatst worden en fietsdiefstal moet beter opgevolgd (inclusief het meten van de onderregistratie) en geëvalueerd worden.

Handhaving:

- Overtuig de zes politiezones fietsdiefstal in kaart te brengen, te vervolgen en te verminderen, inclusief dieven op heterdaad betrappen en het stoppen van georganiseerde bendes.
- Zorg ervoor dat het gerecht efficiënt omgaat met deze dossiers.
- Creëer een centraal depot voor alle gestolen fietsen met een online fotogalerij om je fiets te identificeren.

Sensibilisering:

- Stimuleer fietsers om een degelijk slot te kopen.
- Moedig mensen aan om fietsdiefstal aan te geven.

- Blijf sensibiliseringsacties ondernemen over hoe je een fiets veilig kan sluiten.
- Blijf gravering aanbieden voor fietsen zonder permanent ID.

Omgeving:

- Voorzie beveiligd en/of bemand fietsparkeeraanbod bij alle belangrijke bestemmingen, inclusief alle grote stations.

Engagement met fietsmakers, gemeentes, fietsers, verenigingen en bedrijven:

- Een fiets zou een paspoort moeten krijgen met een permanent ID.
- Creëer een gemeenschappelijke database, die aanduidt welke fietsen gestolen zijn, beheerd door de politie en toegankelijk voor alle fietsenwinkels en fietsmakers.
- Creëer een charter dat de koop en verkoop van fiets regelt (inclusief tweedehandswebsites).

Evaluatie:

- Analyseer fietsdiefstal: volg het aantal registraties, meet onderregistratie, identificeer plaatsen waar veel fietsen worden gestolen.
- De politie zou mensen moet aanmoedigen om fietsdiefstal aan te geven. Het zou makkelijker moeten zijn om fietsdiefstal aan te geven, bijvoorbeeld online voor alle bewoners van Brussel en niet alleen voor de mensen met een Belgische identiteitskaart en kaartlezer.